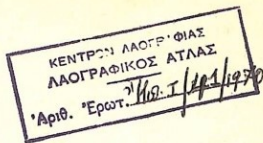

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκ. 1969 / Ιούνιος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομμόπολις)... Ράμια.....
(παλαιότερον ὄνομα : Ράμια...), Ἐπαρχίας... Ἄρτης...
Νομοῦ... Ἄρτης.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Μιχαήλ
Χάρος..... ἐπάγγελμα Δημοδιδάσκαλος.
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις... Ράμια-Ἄρτης.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 8.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Χρήστος Κ. Κουρμούρης.....

.....
ἡλικία 67 ἐτῶν..... γραμματικαὶ γνώσεις... Γ' Δημοτικῶν.....
..... τόπος καταγωγῆς Ράμια.....

ΔΕΛΤΙΟΝ
Α. Α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΙΣΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προσφέρουσιν διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Διὰ σποράν αἱ καὶ ἐνερπὸν παρὰ τῶν
οἰκιστῶν καὶ τῶν ἄλλων, διὰ βοσκήν αἱ λοφοπλαγαὶ καὶ αἱ
παρυφαὶ καὶ τὰ ἰσοκλιμενῆ ὄρη.
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; Ἦσαν χωρισταὶ διὰ σποράν καὶ διὰ βοσκήν.
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. Αἱ καλλιεργη-
οῖμοι ζητᾶσθαι ἐκ ξυνοικιστῶν καὶ βοσκῆς ἐκ ξυνοικιστῶν
ξυνοικοκτησίας
- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατον
του ; Διαιτηρῶν συγκεντρωμένην διανεμῶν μετὰ θάνατον
καὶ ὡρίσθη διὰ δικαστικῶν ἢ ἐκχωρίσθη ἐκ ἀδελφῶν
μεταξὺ τῶν

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

... Ἀεὶ ἀσχολοῦνται ἐν ταῖς ἐν αὐτῇ ἐξ. ἀμφοτέρω εἰς

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; Ἀεὶ ἀσχολοῦνται, ἀλλ' ἐν αὐτῇ ἐλαχίστως

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Ἀν. Ἐργάζοντο γαιοκτημόνοι, μερῶν, εἴτε μοναχὸν εἴτε

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.) Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ;

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέλημα τοῦ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Μισθὸν εἶχον οἱ κάτοικοι, εἶχον ἀλλήλοισι δὲ αὐτοὶ εἶχον καὶ τὸ μισθὸν δὲ αὐτοὶ ἀπὸ τῶν ἐργαζομένων εἰς τὸν χρόνον, ἀπὸ τῶν ἐργαζομένων

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρεταί) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Ὅχι

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπὶ ἡγίαν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; Ἐργάζοντο γὰρ ἐργαζομένης, καὶ ἐργάζονται ἐν αὐτῇ, εἴτε ἐπὶ αὐτῇ καὶ πᾶσι τοῖς ἐργαζομένοις εἰς αὐτῇ τῶν ἄλλων

β) Ἐπὶ ἡγίαν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; Ἐργάζονται ἐν αὐτῇ, καὶ ἐργάζονται

ἐποχικῶς οἱ βαφεῖς, οἱ σιδηρουργοὶ, οἱ γύφτοι, οἱ παραματευτάδες

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμῆς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

Ἡ λίπανσις ἐγένετο μόνον με ζωϊκὴν κόπρον καὶ λίθιν. ἀπορροβήτων καὶ με μαῦσιν μαλαμῖς, ἡ δὲ γενεὴν φῶντο ἐν τῇ ἀρμύρῳ γόνιμα μέρη τῶν ἀγρῶν καὶ ἐκαίοντο, ὅλιν γόν πρὶν τοῦ ὀργώματος...

- 2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Μ.τα. τοῦ 1945-46...

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Ἀν. ἐκχρησιμοποιεῖται σιδηροῦν (ἀλιέρι) ἄροτρον, σιδηρεὶ μηχαναὶ ἀπὸ 1945-46 (ἀπὸ τὴν ἀμερικανικὴν βοήθειαν)

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ;

~~ἢ κατασκευάζει λαμπρὴ καὶ ἀνεκτικὴ χωρὶς καὶ βλάβας ἀποχρῆται. Ἐὰν τὰ ἀρῶν (ἀλιέρι) ζῶν καὶ ἄροτρα, ἐκαίοντο.~~

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. 4. 7. 10.

2. 5. 8.

3. 6. 9.

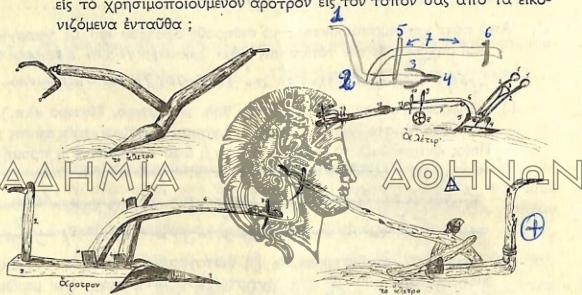
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) Ἀν. ἐκχρησιμοποιοῦται...

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ρχι...

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... ²¹ ὈΧΙ.....
 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ²¹ ὈΧΙ.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον... *Εἰδίωσι... γεωργοί... ξυλουργοί... «οἱ ἀλιεῖς δὲ»... καὶ ἑκέρων. αὐτῶ. οἱ βύρρανοι, ξυλουργοὶ κατεσκευάζουν αὐτὰ περὶ ἁπλοῦς... ἑλκρεα*

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>χειρὶς</i>	6. <i>πλημὴ</i>	11.
2. <i>κοντιούρα</i>	7. <i>σταβάρι</i>	12.
3. <i>γεφύρι</i>	8.	13.
4. <i>πυλὶ</i>	9.	14.
5. <i>σπάθι</i>	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Εἶναι τοῦ ἴδιου τύπου... μετ' ἐν διαφορὰν... διὰ...

Παχὺ... χῶμα... εἶναι... μερλοτύρα... προσαρμοσμένο... μερλοτύρα...
«φτερά», διὰ τὴν «ξεδάφει» δηλ. πληρὰ μετ' ἄλλο... χῶμα

εἶναι μικρότερο προσαρμοσμένο
εἰς μικρότερα «φτερά». Εἶναι
τοῦ τύπου 1

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;... ὀλίγον παρακύβη.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ... ΑΘΗΝΩΝ

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατέσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;... ξυλινή.

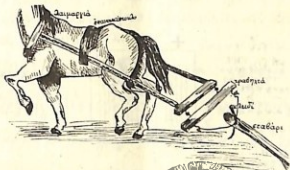

- 7) Ἔργαλεία διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

«π.χ. σκεπάρνι» διὰ τὴν ἐκτέλεσιν, σκεπάρνι, πριόνι...
«ξυλοφάϊ» καὶ ξυλοφάϊ.

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. *Στὸ λαμπρὸν ἐπὶ τῇ λαμπρῇ, 1. εἰς τὴν ἐκτενέει τὰ ζέμενα. ὅπου προσκρῖνται εἰς τὴν ἄρσιν ἐκτενέει με' λείαν διὰ μετάνευσιν πλάτους τοῦ ἀλόγου καὶ με' ἐκ κρῖνος πλένεται ὑπὸ τοῦ ἀλόγου.*

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργανε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀλόγου ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *Ἀνδρὶ καὶ γυναίκα συνήθως εἰς ἐξέμελλον ἀνιλαμβάνουν τὸ ὄργωμα καὶ ἐν ἐλαφύει τῶν ἐνός, ὁ ἕτερος ἐναντι χρολαδῶν περιβαλλόμενος ἡμῶν ἀπὸ «καματίνας» τὰ ὅποια διέθετε μαζὰ βούλκων.*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Τοποθετεῖται ὁ ζυγὸς ἐπὶ τοῦ ὀρθοῦ, περιβαλλομένου ὑπὸ τῶν ζυγῶν, εἰς ὅποια ἐκτενέει τὸν λαμπρὸν προσδένοντα με' χροὸν ἐκτενέει τὸν ζυγὸν τοῦ ἐκτενέει τοῦ ὀρθοῦ τοποθετεῖται ἐκτενέει τὸν ζυγὸν ἐπὶ τὸν λαμπρὸν. Τὰ σχοινία ἀπὸ τὰ κέρατα δένονται ἐπὶ τῶν*

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρεὺς ἄροτρον... *Χίμα λαβὰ.*

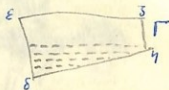
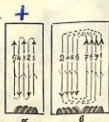
Δὲν χρῆσι μοποι εἶται

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα με' σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). *Με' τὰ σχοινία καὶ με' προσέλας, εἰς τὰς ἀσείδ. ἐκτενέει τὸν ζυγὸν ἀπὸ τοῦ πρώτου ζεύξιμο «κατὰ ἀσείδ» - ἴδια - κύλινδρος*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ζήτητο και γίνεται μετὰ τὸ σχεδιάγραμμα α' ἐξουλοφο-
 ρηδόντι. Κατὰ τὸ σχῆμ. Β' γίνεται μετὰ ὁδὸν ἄλλοτε, ^{τὴν}
 τὴν μηχανὴν, ὅπως τὴν γένε-
 ῖσιν ὁρῶνται περιφερετικῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

⁷ δὲν τὸ σῆμα τοῦ χω-
ροῦ (ΒΧ·Γ) εἶναι ὀνό-
μαλον, ἀλλὰ καὶ ἐστὶ ἐπε-
ωδὴ οὖν τὸ ἀλλ' αὐτὴ
φάνηκε ἐπὶ τῇ κεφαλῇ,
ἐκ τῶν ἐξ ὧν τῇ νύ
καλλιανό προΐ τῇ.

Εἶναι αὐτὸ πο
πληρὸν εἶ

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὁργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὁργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) «Η σπορά και τὸ ὄρυγμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται αἰόλῳ)»

εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίες, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες
 κ.λ.π.); *ἔχραντο αὐτὴν γινέται χάσμα μεθ' ὁπορεύεσθαι αὐτῆς*
χωρίζονται. ὁπ' τὴν ἔρηχον, ὅταν ἐπὶ ὁ γυνήτιον μὴν αὐτὴν χωρί-
φιν ἔλθῃ. Μ' αὐτῆς μαννίζῃ τὸ κωδικοποιῶσαι τὸ γένος
 Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); μεθ' αὐλακίαν; *μετ' αὐδακίαν*
μετ' ὀλίγη.

- 6) Πού υπάρχει ή συνήθεια να γίνεται ή σπορά τοῦ σίτου καί ἄλλων
δημητριακῶν μόνον μέ σκαπάνην, δηλ. νά μή χρησιμοποιήται
ἄροτρον ; *βε. χωράφια. ροι. ἐν. μωρεῖ. ν.α. ἐκ. ἡρ.*
τὰ. γεωτ. ἐκ. ὁλ. ὁλ. γε. ἡ. βε. σὺν. χωρ. ἐ. ἐ. γε. ἡρ. ὁλ. ἐ. ἐ.
- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει
παισιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάκρισις τῶν αὐλάκων μέ τὸ
ὕνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. *τὰ. χωράφια. ὀρθονόταν. ...*
(καὶ. ἡμῶν). μέ. αὐλάκων. παρὰ. ἄλλων. ἐν. μέ. ὀρθονόταν. πλω-
ρη. τῶν. χωράφια. γιὰ. ν.α. μέ. ὀρθονόταν. τὰ. ἡρ. ὁλ.
τὰ. πολλὰ. γεωτ. ἐκ. ὁλ. ὁλ. γε. ἡ. βε. σὺν. χωρ. ἐ. ἐ. γε. ἡρ. ὁλ. ἐ. ἐ.
- 8
- εἰ χωράφια μέ ἀνώμαλο σχῆμα, γιὰ τό ἴδιο ὅλοιο.

.....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημοτικῶν. Πόσα ὄργανα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργανα αὐτά· π.χ. καλλουργιά, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Γὰρ τὰ δοκίμια καὶ θῶν γίνονται ἄρρηκτα. δηλ. ὅταν τὸ ξύνοον
ἔθῳ. Ἄρρηκτα γὰρ τὸ διώτερον μέρος, τὸ πρῶτον τὸ λένε καὶ ὁρίσκει
καὶ ἀπαρτῶν καὶ γίνονται μετ' ἑκ καὶ μόνον ἄρρηκτα...

Για το μαλκισμό γίνεται ὁμοθυμαδὸν βρόμηση (β. χ. 1) καὶ
μὲν τὸ τρίτο ἐπὶ τὸν

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω)

Χριστιανισμὸν ἔνα ὄργανον, ἐν ᾧ ἐκτίθηται μέγα καὶ ἡμεῖς καὶ
Μετὰ τὴν πρῶτην γίνεται μετὰ τῆς ἐκείνης καὶ τὸ εὐαγγέλιον.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφῇται ὁ σπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. *Ἰο*
ἡφίνουιν ἐνὰ χρόνον. Συνήθως ὅμως τὸ ἐπέρχουσι τριφύλλι. πα
2-3. χρόνια καὶ τὸ σπυρμιθριζον. πα. ὁδὸν. κ.λ.

- 4) Πόσα όργώματα γίνονται διά κάθε είδος καλλιέργειας (σίτου, κριθής, άραβοσίτου, ψυχανθών, κηπευτικών ειδών κλπ.) και κατά ποίαν εποχήν; *Σίτος, κριθή, ψυχανθών. ένα. Άραβοσίτου, κηπευτικών δύο ή τρία.*

- 5) Ποια έργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται : α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ...
(δισάκει), ἢ « ποδιά », τόπος (φαντασίαν) ἐκ πλάτος
μεγάλου ἀπὸ χιλίων κ. καὶ ὀ. κ. ν. κ. β. αὖ γ. μικρότερον.

- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθάριζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρῳ τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Καθεστίζονται μετὰ 74.*

1

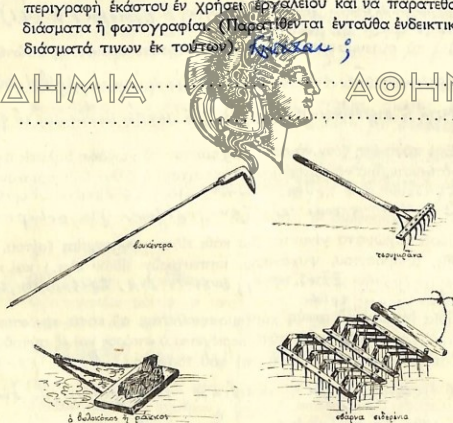
*βουκέντρον ἢ μετὰ τὴν ἐνέργειαν (6x. 1) μετὰ τὴν ἐνέργειαν
μὲν ἐν τῷ ἄλλῳ ἄκρῳ τοῦ βουκέντρου. Ἀποκρίματα
γίνονται ἐπὶ τὴν ἐνέργειαν καὶ μετὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ποδίου.*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Γίνεται ὡς ἀπὸ τοῦ ἰσοπεδωμένου τοῦ χωραφιοῦ
μετὰ τὴν ἐνέργειαν ἢ μετὰ τὴν ἐνέργειαν ἐκ τῶν ἐνέργειαν. ἐν τῇ ἐνέργειαν, πλεονεξία
μη μετὰ τὴν ἐνέργειαν.*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδας, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων). *Καθεστίζονται;*

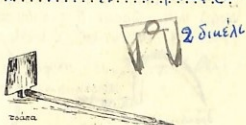
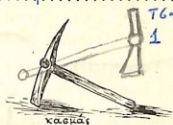
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

Για ταξιδιωτική >> ξυμμετοχή ο παρμεν. τῶν εἰμένων. Για τὴ συνθετικὴ νομισματικὴ τὴ ταπεινὰ. Για τὰ πρὶν τῶν μετὰ τὴν (βίοντες) τὸ διὰ τὴν ἑκτὴν 2 καὶ τὴ τὰ πρὶν τὴν παλαιὰ καὶ ἐλαττωρὴ χωρὶς (καὶ πρὶν ὅταν).

- 6) Ποια πρόσωπα βοηθούν τον ζευγολάτην (ή ζευγάν) εις τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν
 Βοηθᾷ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ζευγολάτη, γυναῖκα παῖδες...
 Ὀνομα δὲν ἔχουν. Ἀπὸς αὐτὴν λέγεται ἐπορίφους

- [illegible]

- 8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἀ. .
χωράφια πάλι εἶναι
καίτοι εὐνοαχισμένα. ὅμως μικρὰ καὶ δύνανται τοιοῦτα συνεχῶς
ἐπιβεβαιωθῆ.

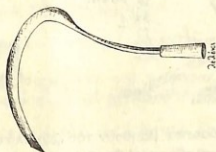
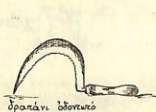
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων· ἐσπέρνοντο ἡ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἡ πρασιῆς (βραγιῆς)
καὶ ἄλλως. *Πάντα εἶναι ὡς ἔστιν. ὡς ἔστιν. ὡς ἔστιν. ὡς ἔστιν.*
ὡς ἔστιν. ὡς ἔστιν. ὡς ἔστιν. ὡς ἔστιν.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἑργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Με δοντωτὸ δρεπάνι
με δρεπάνι με κόψη καὶ με μαχαίρι. Σὲν τὸ
λελέει»*

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....
Δὲν ἔχει κανένα ἄλλο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) *με κόβει*

*ὅπως τῶν εἰκόνων ἀνωτέρω
καὶ με δρεπάνια τοῦ θριβμοῦ
παλιώτερά καὶ με
μαχαίρι μικρότερα τοῦ
θριβμοῦ*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτὴ; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *Ἄλλα....
δοντωτὰ καὶ ἄλλα με ἀμύλη κόψη*

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *Σύληνη
ὅσον ἐφημάνονταν ἢ ἄμρη τοῦ δρεπανιοῦ κλπ....*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λούνται ἀγκαλίες. ... *Καὶ ἐδῶ λεγόνται ἄμφαλιες*

γ. Οἱ θερισταί.

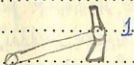
1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; ... *Ἄνδρες καὶ γυναῖ-
 κες, οἱ ἰδιοκτεῖς... Δὲν ἤρχοντο οὐδὲ ἔρχονται
 ἡμέραν ἀπὸ ἄλλου μέρους ἐκ κτηματικῆς. Ἄν-
 δρες καὶ γυναῖκες ἀλλὰ δουλεύουσιν ἐνταῦθα*

2) Πώς ἡμεῖβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρήμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; ...
*Ἄν. ἀνακαλύπτουν τὰ χεῖρας αὐτῶν δένουν
 τὴν μέσην*

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Γίνεται ἀπὸ τὸν καιρὸ. Ἀρχίζουν ἀπὸ τὰ μέσα Φεβρουαρίου καὶ ἕως τοῦ τέλους ἡ. Ἀρχές Μαρτίου. πρέπει νὰ ἔχουν τελευτῶσθαι.*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν. *Ἡ ἐξαγωγή γίνεται μόνο μὲ τὸ τελεον*
(σχ. 1.)

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Τὸ τριφύλλι κόπνεται μελανά. εἰ καλὰ περιποιηθῇ. Χρεῖται. Πρὶν δουλοδικῆν τὸ νόθον. τὸ ἀγνόν νὰ ξηρανθῇ ἐκὴν, γυρίζοντες το. τὸ μαζεύον ὠρὸ καὶ τὸ μελαγλόν. στὸν ἀχμενῆ. Πρὶν 10-15 χρόνια ἔρχον νὰ τὸ μπαλιάζον. μέσα εἰς ἀρθρομύτιο. περὶ κλειδα καλῶς. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ ὁ σανὸς καὶ ὁ βίκος.*
- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). *Πρὶν ἀρχίῃ. νὰ ξαναεξαχθῇ καὶ νὰ ἀμυραινῇ.*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

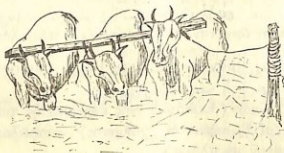
Θιφιστὰν. μὲ δριμύνια καὶ μὲ ποσειδ.

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- εμψιασάτρα, κλπ. Πως γίνεται η τοποθέτησις; Είς σωρόν
Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησως ;

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.
*Σὲ λῶνεται λῶν. τὸν ἀλῶνιστὴν, ὡς ἐν τῷ παλαιῷ...
 τὰ ἄλῶν. ἢ μωλῶν, τοποθετοῦν τὸ αἶμα...
 ἀπὸ τοῦ παλαιῦ αἵματος καὶ τὰ νεώτερα...*

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλ-
 ωνιστοῦ στυλὸς, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος θηλειῆς,
 στρουλουργός, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ αὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

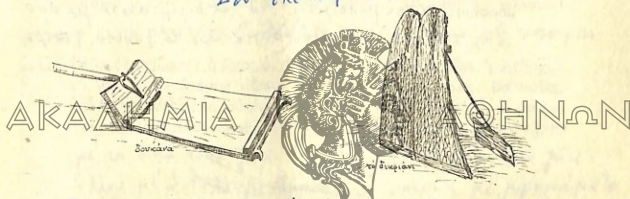
*Δύνειν τὰ ἄλῶν. ἢ μωλῶν καὶ τὰ ἀναμάζον. καὶ
 κῆνον. γέρας. καὶ τὰ γέρας. διακρίματα. ἀλῶν-
 ζον. τὴν φορά. γὰρ τὰ μὴ γαλῶνται καὶ νὰ κῶν-
 ται τὸ αἶμα καὶ τὰ γέρας...*

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειῆς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλὸς εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειῆς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). *τα ἄλλα
δένονται μετὰ τὸ τοῦ μετὰ τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ μετὰ τὴν
ἀφ' ἑαυτοῦ τοῦ αὐτοῦ δ. ἀφ' ἑαυτοῦ εἶχε ἐν αὐτῷ καὶ μετὰ τὴν
μετὰ τὴν μετὰ τὴν καὶ μετὰ τὴν αὐτῷ αὐτῷ αὐτῷ*

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρθρεῖται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Δὲν χρησιμοποιεῖται.

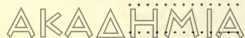

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) Ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

ὄχι

- δ) Ἀπὸ ποῖαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποῖαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *Ο. Ἀλωνισμός*
ἀρχίζει πρὸ μεσημέρι, ἀπὸ τὸ πρωί μετὰ τὸ φαεινόν
ἀπὸ μετὰ τὸ μεσημέρι καὶ ἀπὸ τὸ πρωί. Τελειώνει τὸ ἀπὸ
μεσημέρι ἢ ἀπὸ πρωί μετὰ τὴν παρατήρησιν μετὰ τὴν ἐνδοκίαν
ἐπὶ τῆς ..

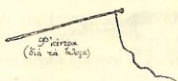
- 12) Ποια άλλα άλωνιστικά έργα είναι ἐν χρήσει; (Εἰς τίνας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): Χρησιμοποιεῖται... ἐν... διφυάνει... μέ. δύο.
ἐν... τῶν... μέ. δύο... ἐν... μέ. δύο.

- 13) Κατά την διάρκεια του άλωνισμού ο γεωργός με το δισάκι ή το δικράνι, έρχομενος γύρω εις τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόππους στάχους ; ... *Ναι*

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'έντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἦ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

- 15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός απλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. απλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν. *ζω. ένα. αλωμ. δηλ. ζω. ένα αλωνισμα. λήγεται. αλώνη και αλωνισαν. δύο. ζω. αρή.*.....

- 16) Πώς λέγονται οι άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθούν διά να αποχωρισθούν τὰ άχυρα από τον καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα) *ά. χυρα. και. αλώβαλα. (= αλωμ. και. αλωνισαν. αλωνισαν.)*

- 17) Ποιοι άλωνίζουν : ο ίδιος ο γεωργός με ιδικά του ζώα ή ύπηρχον (ή υπάρχουν ακόμη) ειδικοί άλωνιστάι (έν Αίτωλία : βαλμάδες, δηλ. τροπάνηδες, καλούμενοι αλωνιστάι και άγωνιάτες), οι όποιοι είχαν βόδια ή αλογα και ανέλαβαν τον άλωνισμόν. *Αλωνισαν. με. τα. δικά. του. ζώα. Αν. ένα. έχη. ή. παίρνει. τα. ζώα. άλλον. με. άνταλλαγή. έργου. ή. παίρνει. με. μισθό. (με. χέι. με. 5%. ή. 10%).* *Εκύναν. που. έχη. και. τότε. τον. αλώνε. αλωνισαν.*.....

- 18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικών εργαλείων ύπήρχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τους στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα). *Αλωνισαν. με. ένα. ξύλο. λιποτίμο. αρή. τη. λαβή. και. από. χονδρό. προ. το. άλλο. άχρο. ο. κόπανος. και. τα. δάρι. (= δικά. βαλλο).*

- 19) 'Ο κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος εἶχε και ποῖον τὸ σχῆμά του ; *εδέμετο. κόπανος. Κατεσκευάζετο. από. ξύλο. πλατύ. ή. ελάτης, μήκος. 1.50. μέτρο. ή. 2.00. μέτρο. από. πλάτος. και. πηγής. από. τη. λαβή. ε. ή. ελάτης. καμπύλην. να. μή. κεν. πούν. τα. χέρια. με. το. αλωνισμα. (κοπάνισμα).*

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύος, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *τὰ δὲ μέγιστα κοποδεν-
τοῦνται ἐκ τοῦ μέθου τοῦ ἀλωναίου. στήγονται τρία ἔρδια καὶ ἐκυνε-
χίς. τὰ ἄλλα γύρω πάλι ἐκχυμάτουν εἰς δύο μῶνον. Ἄν ᾔτεν
πολλοὶ καὶ πολλοὶ δαρτικάδες. ἔβρισαν δύο ἢ καὶ τρία ἡλώνια
τὴν ἡμέραν.*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ἄν τραγουδοῦν

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι σταχύες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

*οἱ ἀλωνισμένοι σταχύες λέγονται ἐκ κοποδεντῶν καὶ
«οὐ κοποδεντῶν». Ὁ κοποδεντῶν μετρίεται μετὰ τοῦ δικριδανι
καὶ μετὰ τοῦ ζυλινῶ φωφει.*

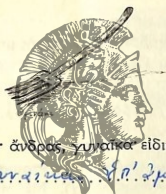
Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλου ἢ ἐπίμκης ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν, ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Ὁ... βωρεός...*

... γίνεται... ξημιμήκους... ἀν... καρφώνων... τίποτε... ἐπ' ἀνω... βω... βωρεός...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο... *Με... το... ξύλινον... φτυάρι... καὶ... με... το... διηφι... ἀν... αὐτὴν... ξυχή... οὐν... εἶχε... πελιδν... ἄχυνε...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἀνδρὸς, γυναικὸς εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἁμοιβῇ ; *Καὶ... ἀνδρῶν... καὶ... γυναικῶν... ἡ... ἀμοιβή... πολλή... βραχύνει...*

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ; *... ἀν... ἐνδυσμύνεται... ἔνομα... τὸ... ἔνομα... βούβαλα... ὑποδηλώνει... καὶ... τὰ... χονδρὰ... τεμάχια... τῶν... σταχύων... ἀν... γίνεται... δυνάμενον... ἀλώνισμα... δι'... ἀποφλοιωθῇ...*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

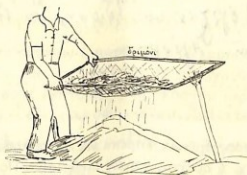
ὅχι·

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνέμισματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; *Κεῖθεν*
γίνεται. τὸ λιχνισμὸς τὰ ἀνέμισμα λέγεται. ἐπὶ τῷ ἄχυρ
τῷ. ἐκκαταλείβεται. ὡρῶν. καὶ ἀποκαρπύσσονται. μετὰ τὴν ἀνέμιν
τὰ πρὸ χονδρὰ ἀπὸ τῶν κοντῶν τοῦ λιχνισμῶ.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαράνθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) ..

Ο.Α.Ε.Ι. ΜΟΤΕΛΟΙ. ΜΕΛΕΤΕΣ
 ΧΑΡΑΧ. ΓΙΟ. ΕΙΛΑ.ΘΙ.Θ.Ε. ΕΡΟΥ. ΓΙΟ. ΤΕΔΕΣ. ΜΕ. ΤΑΝ. Α.Ρ.Ρ.Ε.ΛΟ.
 .Γ.Ο.Α.Α. ΕΝ.Α. ΒΑ.Ο.Ο.Ι.Ν.Α. Π.Ν. Α.Φ.Α.Ν.Α. Τ.Ο. ΕΙΛΑ.ΘΙ. Ν.Α. ΠΕ.Ρ.Α.
 .Ε.Ν.Ω. Α.Ρ.Α.Ι.Α. Τ.Α. Ε.Ν. Β.Α.Λ.Α.

- 7) "Όταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυροί ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπτηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Ε.Π.Ρ.Α.Ι.Α. Α.Ρ.Α.Ι. ΜΕ....
 Τ.Ο. ΣΥ.Δ.Ι.Ν.Ο. Γ.Υ.Α.Ρ.Ι.Α. Τ.Ο. ΕΡΟΥ. ΕΡΟΥ. Μ.Ν.Α. Τ.Α. Ε.Ν. Β.Α.Λ.Α.
 Τ.Ο. Α.Ρ.Α.Ι.Α. Α.Ν. Ε.Ν. Β.Α.Λ.Α. Τ.Ο. Ε.Ν. Β.Α.Λ.Α.

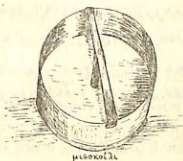
- 8) "Α λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Ἀπὸ τὴν ἐκ καταβληθῶν τὴν σωρεύει...

Τ.Ο. Β.Α.Ρ.Ο.Ν. Ε.Β.Α.Ρ.Α.Ν. Α.Α.Ι. Ε.Ε.Ι.Α.Ν. Α.Ν. Ε.Ι.Χ.Α.Ν. Β.Ε.Β.Α.Χ.
 Τ.Ο. Τ.Α.Μ.Α. Τ.Ο. Α.Ρ.Ι.ΟΥ

- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Δὲν εἶχεν, δὲν ἐνδυμύνεται, δευαγίετα).

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλωνιστικό κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

Εἶναι τὸ ἁλώνι δὲν ἔδιναν ἀλλὰ τὸ πῆγνιναν οὐδὲν ἐπίτι
μι. ἅπὸ τοῦ τοῦ πῆγνιναν. ὅσον. πᾶσι, τὸν ἀγροφυλάκην
καὶ ὅσον. γυφτω.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

Ο. καρπὸς... ἐξοποδεύετο... ἐν τῇ... καὶ... μὲν... ἢ... ὅχι.
ἐκ... ὁρδομνίου, παρὰ... χωρὶς... ἐν... μὲν... ἢ... ὅχι.
ἐκ... μῆκος. 2, 50. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

4) Τὸ ἀχυρὸν ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *Εἰς καὶ ἀνθρακ, τοῦ ἀ. χυρ. π. ν. ε. ἔξω-
ναν καὶ τὴν σπυρὰ καλὸν ἀλατὰν καὶ ἔσθω ἔβλεψαν τὰ ἄλ-
ρ. ο. παρ. ὡν τὰ τ. ο. καὶ χυρ. ε. ἢ καλὸν β. πολὺ. Αὐτὴ ἡ
νοῦνα εἰς τὸ εὐαγγ. ἢ οὐκ εἰς τὸν χωρὸν.*

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...
*Κατὰ τὴν διάρκειαν. Ὁ νοικοκύρης, πρὶν ἀρχίσῃ τὸν θερισμόν
περιέρχεται τὸ χωράφι καὶ μαζεύει πάλιν μέρει αὐτοῦ.
ἔχει τοὺς πρὸ γερὰ τοὺς καὶ θέρμειν εἰς διάχυα, καὶ εἰς αὐτὰ
πραττὰ πάλιν ὁρᾷ, ἢ ὅταν ἀπὸ τῶν κεκλιμένων, τὰ στάχυα.*
- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ἴοχι

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Δὲν παρατηρεῖται τέτοιο ἔθιμο.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς καθὲν ὅσον διὰ καθὲν πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.)

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ